

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

3 juli 1997

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Carl Decaluwé c.s. –

betreffende een beleidsplan voor de Vlaamse audiovisuele industrie

VERSLAG

**namens de Commissie voor Mediabeleid
uitgebracht door mevrouw Nelly Maes**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Marijke Dillen.

Vaste leden : de heren Carl Decaluwé, Leo Delcroix, Michel Doomst, Erik Matthijs, Hugo Van Rompaey ;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren André Denys, Dirk Van Mechelen ;

de heren Johnny Goos, Peter Vanvelthoven, Tuur Van Wallendael ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Jan Penris ;

de heer Kris Van Dijck ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren Joachim Coens, Freddy Sarens, Eddy Schuermans, Walter Vandenbossche, Gilbert Vanleenhove ;

de heren Etienne De Groot, Marino Keulen, mevrouw Marleen Vanderpoorten ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de heer Bruno Tobback ;

de heren Herman De Reuse, Luk Van Nieuwenhuysen ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Ludo Sannen.

Zie :

653 (1996-1997)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nr. 2 : Amendementen

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Mediabeleid besprak op dinsdag 1 juli 1997 het voorstel van resolutie van de heer Carl Decaluwé c.s. betreffende een beleidsplan voor de Vlaamse audiovisuele industrie (Stuk 653 (1996-1997) – Nr. 1).

I. Toelichting door de heer Carl Decaluwé, een van de indieners van het voorstel van resolutie

De heer Carl Decaluwé stelt vast dat de audiovisuele sector de laatste paar maanden geconfronteerd wordt met een malaise. De indiener van het voorstel van resolutie verwijst naar de besprekingen in deze commissie naar aanleiding van de indiening en de aanpassing van de begroting. Toen werd vastgesteld dat ondanks het feit dat op de begroting 300 miljoen frank is uitgetrokken voor de ondersteuning van de Vlaamse film, er ernstige problemen waren om die 300 miljoen frank in 1996 toe te wijzen. Nu, voor het begrotingsjaar 1997 zouden – volgens informatie van het lid – de middelen quasi opgesoupeerd zijn. De heer Carl Decaluwé herinnert eraan dat bij de bespreking van het maxi-decreet en de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VRT zwaar de klemtoon gelegd werd op de culturele component en in het bijzonder de filmsector en de rol van de openbare omroep daarbij werden onderlijnd. Bij deze besprekingen heeft de gedelegeerd bestuurder weliswaar verklaard dat de openbare omroep zich niet wil vastpinnen op een bepaald bedrag maar het beheerscontract laat wel een theoretische mogelijkheid open om de Vlaamse film te ondersteunen en te promoten via de openbare omroep.

De heer Carl Decaluwé verwijst ook naar de tussenkomst van mevrouw Nelly Maes bij de bespreking van de Beleidsbrief Media en een aantal schriftelijke vragen waaruit blijkt dat weliswaar een aantal films betoelaagd worden maar slechts weinig kijkers bereiken. Hetzelfde lid verwijst in dat verband naar de film 'De vliegende Hollander' die nauwelijks kijkers haalde.

Ook uit overleg met mensen uit filmsector blijkt dat er werkelijk nood is aan financiële ondersteuning, bijsturing en een evaluatie. Op Europees vlak stelt men enerzijds vast dat er een tendens is om de veramerikanisering tegen te gaan, anderzijds stelt de heer Carl Decaluwé vast dat de financiële ondersteuning (ondermeer via Media 2) gericht is naar grote producties waarbij het criterium is dat

minimaal drie landen bij deze productie moeten betrokken zijn om in aanmerking te komen voor een financiële ondersteuning. De Nederlandse taalgroep staat daarmee in de kou. De indiener stelt verder vast dat de (semi)-overheidssponsors afhaken.

De indiener meent dat Vlaanderen een mooi voorbeeld kan nemen aan Nederland waar in een beleidsbrief getiteld 'Beleidsplan 2000 : een ruggegraat voor de Nederlandse film' de krachtlijnen van het Nederlandse filmbeleid worden gebundeld. De heer Carl Decaluwé merkt op dat de mediatechnologie voortdurend uitbreidt. Dit heeft ook zijn repercussies op het filmbeleid.

De heer Carl Decaluwé benadrukt dat hij met dit voorstel van resolutie een politieke aanzet wil geven om een debat te voeren over de toekomst van de Vlaamse film. Naast de sponsoring moet er in de discussie over de eigen Vlaamse filmindustrie ook aandacht gaan naar de opleiding van scenarioschrijvers en naar het filmonderwijs. Het is niet de bedoeling om nu een inhoudelijke discussie te voeren over een beleidsplan voor de Vlaamse filmindustrie, maar eerder een duidelijk politiek signaal te geven vanuit het parlement om werk te maken van een gecoördineerd filmbeleid.

De heer Carl Decaluwé licht vervolgens de diverse punten toe die in het voorstel van resolutie geponeerd worden : de evaluatie van het filmdecreet, de evaluatie van de werking van de Vlaamse Audiovisuele Selectiecommissie – waar duidelijk sprake is van een malaise –, de opdracht voor de Vlaamse regering om voor het einde van 1997 een beleidsplan op te stellen voor de Vlaamse audiovisuele industrie, het filmonderwijs beter te betrekken bij die industrie, maximaal in te spelen op Europese ondersteuningsprogramma's waar nu te weinig gebruik wordt van gemaakt – die middelen kunnen de 300 miljoen frank van het huidig Filmfonds aanvullen – en tenslotte ook de openbare omroep te stimuleren om kansen te bieden aan de Vlaamse film.

II. Bespreking

Mevrouw Nelly Maes kan zich aansluiten bij de bekommernissen die geuit worden in dit voorstel van resolutie. Ook dit lid is van oordeel dat het aangewezen is dat de rol van de Vlaamse Gemeenschap naar de filmindustrie toe in het wijzigend cultuur- en medialandschap beter zou gedefinieerd worden. Mevrouw Nelly Maes vindt dat terecht

gewezen wordt op zowel de economische als culturele aspecten van deze thematiek. Voor mevrouw Nelly Maes verdienen vooral de niet-commerciële films de aandacht van de overheid, ook om de verscheidenheid te waarborgen. Zij is niet per definitie gekant tegen ondersteuning van commerciële films – zoals Oesje van Kamiel Spiessens – door de overheid. Maar eigenlijk pleit hetzelfde lid voor meer aandacht voor het meer moeilijke artistieke genre dat kansen moet krijgen. Wat het kijkbereik betreft, stelt mevrouw Nelly Maes dat men nooit via subsidiëring de garantie zal krijgen dat een film het grote publiek zal bereiken. Niettemin meent mevrouw Nelly Maes dat Vlaanderen het inzake film niet slecht doet. Zij verwijst naar de eervolle vermelding in Cannes voor de kortfilm 'Leonie'. De VRT zou in de toekomst trouwens meer aandacht moet besteden aan het uitzenden van dergelijke kortfilms.

Mevrouw Nelly Maes vraagt aandacht voor de inbedding van de nieuwe adviesorganen van de film in het culturele veld. Zij stelt vast dat de minister van Cultuur bezig is met de heroriëntering van de adviesraden en is van oordeel dat ook de adviesorganen van de film moeten geïncorporeerd worden in dat geheel.

Mevrouw Nelly Maes meent dat bij de evaluatie ook rekening moet gehouden worden met de culturele opdracht van de film. Ook de zorg voor de Europese ondersteuning deelt dit lid. De Europese formule lijkt mevrouw Nelly Maes een goede zaak. Zij denkt in dat verband aan de film 'Karakter' die mede dankzij Europese subsidies tot stand kwam.

Tenslotte verklaart mevrouw Nelly Maes dat de Vlaamse regering zich ernstig moet beraden over de toekomst van het hoger kunstonderwijs waarbinnen het filmonderwijs een unieke plaats inneemt en zich thans moet pogen te handhaven.

De heer Jos Stassen kan zich eveneens achter de inhoud van dit voorstel van resolutie scharen, maar merkt op dat de eigenlijke beschikkingen van de resolutie uitsluitend opgesteld werden in functie van de film terwijl in de aanhef sprake is van het begrip audiovisuele industrie dat veel ruimer is dan film. Het lid is dan ook van oordeel dat de resolutie moet aangepast worden in die zin dat beter moet gespecificeerd worden dat de resolutie betrekking heeft op de audiovisuele industrie – ruimer dan de film – weliswaar met een culturele annotatie. De heer Jos Stassen dringt dan ook aan om de aanhef van de resolutie in die optiek beter uit te werken en te verfijnen om andere producties die met

reclame en commerciële televisie te maken hebben, uit te sluiten.

De heer Jos Stassen merkt op dat er eigenlijk niet echt gesproken kan worden van een 'filmdecreet': er zijn twee koninklijke en twee ministeriële besluiten die deze materie regelen. Er is een besluit van de Vlaamse regering houdende bepalingen tot coördinatie van het Vlaams audiovisueel beleid dat dateert van 1994 dat voortborduurt op het programmadecreet van 1993 waarin gewag gemaakt wordt van de filmproblematiek.

De heer Carl Decaluwé verklaart akkoord te gaan met de twee suggesties van de heer Jos Stassen. Alhoewel in de aanhef van de resolutie verwezen wordt naar een eigen Vlaams audiovisueel beleid ingebed in de culturele ontplooiing, heeft het lid geen bezwaar dat de tekst verfijnd wordt en dat het derde punt van de beschikking van de resolutie geamendeerd wordt.

De heer Tuur Van Wallendael verklaart dat zijn fractie zich aansluit bij het ingediende voorstel van resolutie. Het lid meent dat het goed is dat de overheid de culturele sector ondersteunt maar wijst op het probleem dat het uiterst moeilijk is voor de overheid, gelet op de schaarse middelen, om een keuze te maken op basis van een kwalitatieve beoordeling. De overheid beweegt zich dan op zeer glad ijs. Maar de heer Tuur Van Wallendael ziet nauwelijks alternatieven die toelaten dat de overheid op een gefundeerde wijze een keuze doet tussen de aangeboden producten. Hetzelfde lid dringt aan dat de minister bij het opmaken van zijn beleidsbrief daarover ernstig nadenkt. Hij suggereert een kijkje te nemen in de ons omringende landen die op dat vlak meer succesvol zijn. Het lid is het eens dat vooral de culturele component aan bod moet komen maar waarschuwt voor de vermenging en verstrengeling tussen het culturele en het commerciële. Exemplarisch daarvoor is dat de regisseur van de film 'Wait until spring Bandini', Dominique Derudderere, ook de regisseur is van de beruchte kaasreclame met Claus in de hoofdrol.

De heer Tuur Van Wallendael wenst ook de term 'industrie' te relativiseren. Het lid gewaagt eerder van een 'winkeltje', een kleine middenstandszaak. Hij benadrukt trouwens dat Vlaanderen vooral met kleinschalige projecten moet scoren. Dat is weliswaar vervelend voor filmmakers die allemaal grootse eposen in het genre van 'Daens' willen afleveren, maar dit lijkt de heer Tuur Van Wallendael, gelet op de infrastructuur en de opleiding, de realiteit te zijn: kortfilms en korte documentaires.

Op de repliek van de heer Jos Stassen dat de Denen daar veel beter in slagen, stelt de heer Tuur Van Wallendaël dat dit alles te maken heeft met een aantal geniale filmmakers die Scandinavië rijk is. Vlaanderen heeft een aantal goede filmmakers die echter – volgens hetzelfde lid – niet het niveau hebben van een Bergman of een Babette waardoor we er niet in slagen de taalbarrière te overwinnen.

De minister verklaart dat hij deze resolutie kan onderschrijven. Uit een ontmoeting begin dit jaar met een aantal Vlaamse filmmakers, producers en mensen uit het milieu van de distributie onthoudt de minister dat er een malaise is in de Vlaamse filmsector. De minister verwijst terzake naar zijn tussenkomst over de film bij de besprekingen tijdens de begrotingsaanpassing in deze commissie. De minister benadrukt dat voor de eerste keer in drie werkjaren van het Filmfonds de vastleggingsmachtiging niet werd opgebruikt. De minister verduidelijkt dat dit zijn oorzaak vindt in de problemen in verband met de ontwikkeling van de langspeelfilms. Uit het gesprek met het Vlaamse filmmilieu bleek -volgens de minister – vooral het gebrek aan scenario's, het gebrek aan financiering. Een langspeelfilm produceren, vergt al snel een financiering van minimaal 70 tot 80 miljoen frank. De overheid subsidieert voor een bedrag in de orde grootte van maximaal 25 tot 30 miljoen frank. Wij maken te weinig films. De minister verklaart dat dit een algemeen Europees probleem is : het aantal Amerikaanse producties dat vertoond wordt, stijgt nog altijd (meer dan 90%).

De minister verduidelijkt dat de problemen zich vooral situeren op het vlak van de externe financiering. De ASLK heeft haar systeem van sponsor kredieten afgebouwd en andere privé-investeerders haken ook af. Ook de steun van omroepen is beperkt. De kloof tussen wat de overheid kan financieren en de werkelijke kostprijs van een film wordt steeds groter.

De minister verklaart dat problemen van distributie de situatie nog verergeren. Films als 'Lisa' – die een subsidie kregen van 25 tot 26 miljoen frank –, bereiken slechts een 5.000-tal kijkers in de bioscoop hoewel het een behoorlijke film is. Onze traditionele films bereiken niet meer het grote publiek.

Wat de opleiding en het filmonderwijs betreft, stelt de minister vast dat vele mensen uit het filmonderwijs hun weg vonden in de productiehuisen (ondermeer D&D) en de toeleveringsbedrijven naar VTM. Afgestudeerden vinden dan ook veel minder

hun weg naar de traditionele filmindustrie. Maar ze blijven dan wel actief in de Vlaamse audiovisuele industrie.

De minister is van oordeel dat men tot een integratie moet komen van de hele filmsector. Op de vergadering met de filmmakers begin januari 1997 werd dan ook het voorstel gelanceerd onder meer door Stijn Coninx om een 'filmmanager' die zou optreden als een soort van 'monsieur cinema' aan te stellen.

De minister verklaart dat hij nog niet helemaal klaar is met een filmnota om aan de crisis in de filmsector tegemoet te komen. Dit vindt ondermeer zijn oorzaak in het feit dat de minister nog niet klaar ziet in de aangepaste structuur voor de film in Vlaanderen. Sommigen dringen aan op een audit van de sector, de minister is daarvan geen voorstander. Hij is wel tegen de compartimentering van de filmsector waar jaloezie en wedijver volop aanwezig zijn.

Het uitgangspunt van deze filmnota is wel dat de Vlaamse Audiovisuele Selectiecommissie blijft bestaan. Dat orgaan zal de selectie blijven doen op basis van een aantal criteria. Die commissie moet echter wel een inzicht hebben in de financiering. Maar de minister is wel van oordeel dat deze selectiecommissie teveel op zichzelf werkt. Naast een subsidiëring moet immers ook gewerkt worden aan de distributie en de promotie van de films.

De budgettaire middelen zijn beperkt tot 300 miljoen frank. Ook dit aspect moet uitgewerkt worden in de filmnota. De minister meent dat de bestaande 'ad hoc-financiering' per project voorbijgestreefd is en niet langer houdbaar is. De minister vraagt zich af of men niet beter in filmmakers waarin men toekomst ziet, investeert. De minister stelt immers vast dat er nu telkens voor ieder filmproject een strijd wordt gevoerd om de subsidie binnen te rijven. Hij pleit voor een meer structurele continue financiering en benadering van film.

In deze filmnota zal er ook een onderscheid gemaakt worden tussen de verschillende filmgenres. Elk genre heeft zijn problemen. De kortfilm zit in de lift – de kredieten worden hiervoor wel aangewend en Vlaanderen heeft op dat vlak talent. Maar de kortfilm heeft het specifieke probleem dat hij te weinig getoond kan worden.

De langspeelfilm zit in de problemen. De minister is van oordeel dat het succes van de film 'Daens' ons niet mag verblinden. De periode van het succes van de heimatfilms in de jaren zeventig met films

als ‘De teloorgang van de Waterhoek’, ‘De heren van Zichem’ is achter de rug.

De vraag is voor de minister als men over kwaliteit spreekt, of de overheid een keuze moet doen voor een bepaald genre van film. Zo stelt de minister vast dat bijvoorbeeld in Zweden de overheid een bepaald genre film promoot omdat de expertise en de scenarioschrijvers daarvoor in Zweden voorhandig zijn.

De minister besluit tenslotte dat hij in de loop van het najaar van 1997 een filmnota zal neerleggen in het parlement.

Mevrouw Nelly Maes wenst te benadrukken dat de Europese filmindustrie in zijn globaliteit niet op kan tegen de Amerikaanse filmindustrie. Het lid pleit dan ook voor een globale Europese inspanning om die achterstand in te halen. Zij verwacht dan ook in deze aangekondigde filmnota een belangrijke passage over de Europese dimensie van het filmbeleid.

Er zijn amendementen voorgesteld door de heren Leo Delcroix, Tuur Van Wallendael, Kris Van Dijck, Jos Stassen en Erik Matthijs (Stuk 653 – Nr. 2) om aan 1° en 4° een verwijzing naar het besluit van de Vlaamse regering houdende bepalingen tot coördinatie van het Vlaams audiovisueel beleid toe te voegen en te bepalen dat de filmnota voor het einde van 1997 moet opgesteld worden.

Er is een amendement voorgesteld door de heren Erik Matthijs, Tuur Van Wallendael, Kris Van Dijck en Jos Stassen (Stuk 653 – Nr. 2) om in het beschikkend gedeelte een 7° toe te voegen en in de overwegingen een 8° in te lassen.

III. Stemmingen

De commissie beslist bij unanimité dit voorstel van resolutie nu ter stemming te leggen in de commissie en voor te stellen om bij motie van orde dit voorstel van resolutie alsnog aan de agenda van de plenaire vergaderingen van 7 tot 10 juli 1997 toe te voegen.

De amendementen bij dit voorstel van resolutie worden unaniem met 10 stemmen aangenomen.

Het aldus geamendeerde voorstel van resolutie wordt unaniem met 10 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

Nelly MAES

De voorzitter,

Marijke DILLEN

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

- ervan overtuigd dat het voeren van een eigen Vlaams audiovisueel beleid een fundamentele bijdrage levert tot de culturele ontplooiing in Vlaanderen ;
- gaat ervan uit dat er slechts iets gedaan kan worden aan de malaise in de Vlaamse filmsector door het creëren van een tot dynamiek aanzetkend beleidskader, waarbij er een nauwere samenwerking moet komen tussen productie, distributie en exploitatie ;
- overwegende dat

- 1° in de beleidsbrief Media aangekondigd wordt het filmdecreet samen met de sector te evalueren ;
- 2° tijdens de besprekingen van de beleidsbrief Media bedenkingen werden geformuleerd over de werking van de Vlaamse Audiovisuele Selectiecommissie ;
- 3° talrijke gesubsidieerde films weinig of geen publiek trokken ;
- 4° voor het jaar 1996 90 miljoen van de beschikbare 300 miljoen uit het Fonds Film in Vlaanderen niet werd besteed ;
- 5° de privé-sector, en meer in het bijzonder de ASLK en de Nationale Loterij, afhaken inzake cofinanciering van filmprojecten ;
- 6° blijkens haar motie van 24 september 1996 de Vlaamse Audiovisuele Selectiecommissie vreest dat de openbare omroep geen actieve rol meer zal spelen in het Vlaamse filmbeleid ;
- 7° het uitvoeringsbesluit tot oprichting van de Vlaamse Audiovisuele Raad een dode letter gebleven is ;
- 8° het belang van nieuwe multimedia-technologieën in de audiovisuele sector toeneemt.

- vraagt aan de Vlaamse regering

- 1° het filmdecreet van 1993 en het besluit van de Vlaamse regering houdende bepalingen tot coördinatie van het Vlaams audiovisueel beleid te evalueren met bijzondere aandacht

voor het onderdeel financiering van de Vlaamse film ;

- 2° de Vlaamse Audiovisuele Selectiecommissie te evalueren ;
3. vóór het einde van 1997 een beleidsbrief en -plan op te stellen voor de Vlaamse audiovisuele industrie, waarbij aandacht besteed wordt aan het financiële en fiscale aspect ter ondersteuning van de filmindustrie ;
- 4° het filmonderwijs door te lichten, met bijzondere aandacht voor de scenario-opleiding ;
- 5° maximaal in te spelen op de Europese programma's, waarbij de administratie Media ook voor de nodige begeleiding zorgt ;
- 6° de openbare omroep te stimuleren inzake het coproduceren van Vlaamse filmprojecten ;
- 7° specifieke aandacht te hebben voor de nieuwe audiovisuele productiemethoden.